

Αθήνα 2 Απριλίου 2026

**Οδηγίες για τα σημαντικότερα ενδεικνυόμενα αντιβιοτικά έναντι
των πιο συχνών παθογόνων, σε σχέση με τους συνήθεις φαινοτύπους αντοχής**

Για τη σύνταξη των παρακάτω οδηγιών ελήφθησαν υπόψιν τα εξής:

1. Expected resistant phenotypes, όπως αναφέρονται στο σχετικό Έντυπο της Εθνικής Επιτροπής Αντιβιογράμματος με τις οδηγίες για την αναφορά ελέγχου ευαισθησίας μη απαιτητικών βακτηρίων στα συνήθη αντιβιοτικά
2. Συγκεντρωτικά αποτελέσματα αντοχής των συχνότερων Gram-αρνητικών και Gram-θετικών παθογόνων σε κλινικά σημαντικά αντιβιοτικά για το έτος 2024 (διατίθενται στοιχεία για ολόκληρο το έτος)

Η EUCAST παρέχει πίνακες με αναμενόμενους φαινοτύπους μικροοργανισμών για ένα αντιβιοτικό ή ομάδα αντιβιοτικών. Ένας μικροοργανισμός αναφέρεται ότι έχει «αναμενόμενο φαινότυπο» για ένα αντιβιοτικό (ή ομάδα αντιβιοτικών) όταν η συντριπτική πλειονότητα των κλινικών στελεχών είναι ανθεκτικά (αναμενόμενος ανθεκτικός φαινότυπος) ή ευαίσθητα (αναμενόμενος ευαίσθητος φαινότυπος).

Αναλυτικότερα, ως «Αναμενόμενος Ανθεκτικός Φαινότυπος» (προηγουμένως κατηγοριοποιημένος ως «ενδογενής αντοχή») ορίζεται όταν στελέχη ενός είδους (ή ομάδας ειδών) είναι γενικά και καθολικά ανθεκτικά (>90% όλων των στελεχών, ανεξαρτήτως προέλευσης, παρουσιάζουν μηχανισμό αντοχής ή τιμές MIC πάνω από το όριο PK/PD).

Οι πίνακες με τους αναμενόμενους φαινοτύπους αντοχής για τα συχνότερα παθογόνα, αναφέρονται στο Έντυπο της Εθνικής Επιτροπής Αντιβιογράμματος με τις οδηγίες για την αναφορά ελέγχου ευαισθησίας μη απαιτητικών βακτηρίων στα συνήθη αντιβιοτικά. Για πληρέστερη ενημέρωση αναφορικά με λιγότερο συχνούς μικροοργανισμούς, ο αναγνώστης παραπέμπεται στην τελευταία σχετική έκδοση της EUCAST https://www.eucast.org/fileadmin/eucast/pdf/expert_rules/Expected_Resistant_Phenotypes_v1.2_2023_0113.pdf

Σχετικά με τη δραστηριότητα των συνήθως χορηγούμενων αντιβιοτικών έναντι των συχνότερων μικροβιακών παθογόνων στον Ελληνικό χώρο, παρατίθενται (Πίνακας 1) συγκεντρωτικά δεδομένα αντοχών για το *Escherichia coli* από δείγματα ούρων νοσηλευόμενων αλλά και εξωνοσοκομειακών ασθενών και για τα υπόλοιπα συχνά παθογόνα από όλα τα δείγματα νοσηλευόμενων ασθενών για το 2024 (WHONET-GR)

Πίνακας 1.

Μικροοργανισμός	Αντιβιοτικό	2024	
		R%	Σύνολο εξετασθέντων δειγμάτων
<i>Escherichia coli</i> ¹	Αμπικιλίνη	54,0%	6.381
	Κεφοταξίμη ή κεφτριαξόνη	19,5%	6.038
	Κεφταζιντίμη	16,3%	7.678
	Ιμιπενέμη ή μεροπενέμη	0,7%	6.553
	Σιπροφλοξασίνη	30,2%	7.675
	Γενταμικίνη ή αμικασίνη	11,8%	8.019
	Φωσφομυκίνη	2,4%	5.936
	Νιτροφουραντοίνη	2,4%	5.617
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	Κεφοταξίμη	57,2%	6.582
	Κεφταζιντίμη	58,1%	8.437
	Κεφταζιντίμη/αβιμπακτάμη	30,2%	4.920
	Μεροπενέμη	48,4%	8.107
	Σιπροφλοξασίνη	60,0%	8.318
	Γενταμικίνη	34,4%	8.537
	Κολιστίνη	22,2%	7.338
	Πιπερακιλλίνη/ταζομπακτάμη	44,1%	6.163
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Κεφταζιντίμη	39,4%	6.496
	Ιμιπενέμη	42,9%	5.951
	Μεροπενέμη	34,9%	6.357
	Σιπροφλοξασίνη	41,9%	6.590
	Αμικασίνη	31,7%	6.751
	Κολιστίνη	7,2%	5.630
	Μεροπενέμη	93,3%	3.954
	Σιπροφλοξασίνη	93,9%	3.944
<i>Acinetobacter baumannii</i>	Γενταμικίνη	87,4%	3.844
	Αμικασίνη	91,5%	4.055
	Κολιστίνη	53,4%	3.783
	Κεφοξιτίνη	37,3%	3.148
	Σιπροφλοξασίνη	33,4%	2.380
	ΡΙφαμικίνη	3,2%	3.540
	Βανκομυκίνη	1,2%	4.130
	Νταπτομυκίνη	1,6%	3.632
<i>Staphylococcus aureus</i>	Κοτριμοξαζόλη	4,1%	3.986
	Κλινδαμυκίνη	28,27%	4.435
	Πενικιλίνη	4,0%	199
	Κεφοταξίμη ή κεφτριαξόνη	1,5%	206
	Λεβοφλοξασίνη ή μοξιφλοξασίνη	5,1%	178
	Αζιθρομυκίνη, κλαριθρομυκίνη ή ερυθρομυκίνη	45,8%	201
	Αμπικιλίνη	1,86%	3.670
	Γενταμικίνη-high concentrations	8,66%	2.768

	Βανκομυκίνη	4,05%	3.890
	Τεϊκοπλανίνη	3,68%	3.886
	Λινεζολίδη	0,80%	3.890
<i>Enterococcus faecium</i>	Αμπικιλλίνη	95,6%	4.264
	Γενταμικίνη-high concentrations	22,58%	3.190
	Βανκομυκίνη	62,33%	4.510
	Τεϊκοπλανίνη	60,54%	4.506
	Λινεζολίδη	1,55%	4.513

¹ Δείγματα ούρων

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα και τους πίνακες με τους αναμενόμενους φαινοτύπους αντοχής των παθογόνων μικροοργανισμών παρατίθενται (**Πίνακας 2**) τα προτεινόμενα αντιβιοτικά που πρέπει να ελέγχονται κατ' ελάχιστον για τα συχνότερα παθογόνα που απομονώνονται από διάφορες λοιμώξεις ασθενών.

Πίνακας 2.

Κατηγορία	Μικροοργανισμός	Προτεινόμενα αντιβιοτικά για έλεγχο ευαισθησίας
Gram-αρνητικά βακτηρίδια	<i>E. coli</i>	Αμπικιλλίνη, αμοξυκιλλίνη/κλαβουλανικό, πιπερακιλλίνη/ταζομπακτάμη, κεφτριαξόνη, κεφταζιδίμη, μεροπενέμη, αμικασίνη, σιπροφλοξασίνη, κοτριμοξαζόλη, νιτροφουραντοϊνη (ούρα), φωσφομυκίνη (ούρα), μεκιλινάμη (ούρα)
	<i>K. pneumoniae</i>	Αμοξυκιλλίνη/κλαβουλανικό, πιπερακιλλίνη/ταζομπακτάμη, κεφτριαξόνη, κεφταζιδίμη, κεφεπίμη, αζτρεονάμη, μεροπενέμη, αμικασίνη, σιπροφλοξασίνη, κολιστίνη και νεότεροι συνδυασμοί β-λακταμικών-αναστολέων β-λακταμασών επί αντοχής σε καρβαπενέμες. Κεφιντεροκόλη μόνο επί πολύ αυστηρών ενδείξεων (βλ οδηγίες NAC ¹)
	<i>E. cloacae</i>	Κεφτριαξόνη, κεφταζιδίμη, κεφεπίμη, αζτρεονάμη, μεροπενέμη, αμικασίνη, σιπροφλοξασίνη, κολιστίνη
	<i>P. aeruginosa</i>	Κεφταζιδίμη, κεφεπίμη, αζτρεονάμη, ιμιπενέμη, μεροπενέμη, αμικασίνη, τομπραμυκίνη, σιπροφλοξασίνη, κολιστίνη, νεότεροι συνδυασμοί β-λακταμικών-αναστολέων β-λακταμασών επί αντοχής σε καρβαπενέμες. Κεφιντεροκόλη μόνο επί πολύ αυστηρών ενδείξεων (βλ. οδηγίες NAC)
	<i>A. baumannii</i>	Αμπικιλλίνη/σουλμπακτάμη, ιμιπενέμη/μεροπενέμη, σιπροφλοξασίνη, αμικασίνη, κολιστίνη. Κεφιντεροκόλη μόνο επί πολύ αυστηρών ενδείξεων (βλ οδηγίες NAC)
Gram-θετικοί κόκκοι	<i>S. aureus</i>	Πενικιλλίνη G, Κεφοξιτίνη, Ναλιδιξικό οξύ (ως screening μόνο), κλινδαμυκίνη, βανκομυκίνη, λινεζολίδη, νταπτομυκίνη
	<i>S. pneumoniae</i>	Πενικιλλίνη, Κεφτριαξόνη, Ερυθρομυκίνη, Λεβοφλοξασίνη, Βανκομυκίνη
	<i>Enterococcus spp.</i>	Αμπικιλλίνη, Βανκομυκίνη, Λινεζολίδη, Νταπτομυκίνη, Γενταμικίνη (έλεγχος για συνέργεια)

¹ NAC: Εθνική Επιτροπή Αντιβιογράμματος